

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/227/2021
Identifikačné číslo spisu:	6118289978
Dátum vydania rozhodnutia:	13.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6118289978.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: E. E. H., W. XX, T., O.: XX XXX XXX, proti žalovanému: D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, R. H. E., právne zastúpeného: advokátom JUDr. Bc. Ján Falath, so sídlom Zochova 14A, Bratislava-Staré Mesto, 811 03, o zaplatenie 9.280,- Eur s príslušenstvom, o návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 32C/306/2018, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Co/144/2020-522 zo dňa 30. apríla 2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom pre zmeškanie žalovaného zo dňa 28.11.2019, č. k. 32C/306/2018-367, v celom rozsahu vyhovel podanej žalobe, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.280,- eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Uznesením pod č.k. 32C/306/2018-492 zo dňa 26.08.2020 súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č.k. 32C/306/2018-367 zo dňa 28.11.2019 a náhradu trov konania o zrušenie rozsudku pre zmeškanie nepriznal ani jednej zo strán. Dospel totiž k záveru, že návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol podaný oneskorene. Poukázal na to, že v danej veci žalobca podal na Okresný súd Banská Bystrica ako súd upomínací dňa 12.06.2018 žalobu, ktorou sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 9.280,- eur s úrokom z omeškania 5 % p.a. od 17.03.2018 do zaplatenia titulom nezaplatenej odmeny za poskytnuté právne služby. Upomínací súd vo veci vydal platobný rozkaz sp. zn. 29Up/383/2018 zo dňa 28.06.2018, ktorý však bol pre podaný a neodmietnutý odpor zrušený a vec postúpená na súd prvej inštancie. Vo veci bolo nariadené pojednávanie na deň 28.11.2019 na 09,30 hod., na ktoré sa žalovaný napriek tomu, že jeho právny zástupca vzal na predchádzajúcom pojednávaní termín tohto pojednávania na vedomie, bez ospravedlnenia nedostavil. Preto súd v zmysle § 180 zákona C.s.p. konal v jeho neprítomnosti. Na

pojednávania sa dostavil žalobca, ktorý požiadal súd, aby vo veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie žalovaného. Vzhľadom na to, že boli splnené podmienky podľa § 274 C.s.p., súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č.k. 32C/306/2018-367, ktorým žalobe v celosti vyhovel. Súd totiž vychádzal z toho, že termín pojednávania žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu vzal na vedomie dňa 23.09.2019. V predvolaní na predchádzajúce pojednávania (25.04.2019 a 06.06.2019) bol žalovaný upozornený na možnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ak sa na pojednávanie nedostaví a svoju neprítomnosť neospravedlní včas a vážnymi okolnosťami. Do momentu začatia pojednávania súdu nebolo doručené ospravedlnenie žalovaného alebo žiadosť o odročenie pojednávania. Žalovanému bol rozsudok pre zmeškanie doručený do vlastných rúk dňa 11.12.2019 a súd ho v ňom poučil o nemožnosti proti rozsudku podať odvolanie (s výnimkou odvolania z dôvodu, že neboli splnené podmienky pre jeho vydanie), ako aj o možnosti v lehote 15 dní navrhnúť zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ak bol termín pojednávania zmeškaný z ospravedlniteľného dôvodu. V zákonnej lehote nebol súdu takýto návrh doručený, a preto bola k rozsudku vytvorená doložka právoplatnosti a vykonateľnosti, z ktorej vyplýva, že rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 11.12.2019 a vykonateľnosť dňa 17.12.2019. Dňa 18.03.2020 doručil žalovaný súdu návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a (alternatívne) na podanie odvolania, a to spolu s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a s odvolaním žalovaného proti takému rozsudku. Uznesením č. k. 32C/306/2018-467 zo dňa 28.05.2020 súd návrh žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty zamietol. S poukazom na uvedené konštatoval, že nakoľko bol žalovanému rozsudok pre zmeškanie doručený do vlastných rúk dňa 11.12.2019 a žalovaný bol riadne poučený o možnosti v lehote 15 dní navrhnúť zrušenie rozsudku pre zmeškanie, pričom návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bol súdu doručený až dňa 18.03.2020, teda celkom zjavne po uplynutí zákonom stanovenej prekluzívnej 15-dňovej lehoty, vzhľadom na to, že aj návrh žalovaného na odpustenie zmeškania tejto lehoty súd zamietol, žalovaný nesplnil podmienky stanovené v ust. § 277 ods. 2 a 3 C.s.p. pre zrušenie rozsudku pre zmeškanie, a preto bolo potrebné návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietnuť. O trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p., avšak žalobcovi, ktorý mal v konaní o zrušení rozsudku pre zmeškanie úspech, náhradu trov konania nepriznal, a to s prihliadnutím na princíp hospodárnosti konania, nakoľko mu v súvislosti s týmto konaním zo spisu nevyplyvajú žiadne trovy.

3. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave uznesením pod č. k. 8Co/144/2020-522 zo dňa 30.04.2021 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd prejednal vec podľa § 380 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné vyhovieť.

4. Odvolací súd uviedol že z obsahu spisu vyplýva, že rozsudkom pre zmeškanie zo dňa 28.11.2019, č. k. 32C/306/2018-367, súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.280,-eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom žalovaný, v zastúpení terajším advokátom, dňa 18.03.2020 doručil súdu písomné podanie, ktorým navrhol zrušenie rozsudku pre zmeškania a zároveň požiadal o odpustenie zmeškania lehoty na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Uznesením zo dňa 28. mája 2020 pod č.k. 32C/306/2018-467 prvoinštančný súd návrh žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty zamietol a následne napadnutým uznesením zamietol aj návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č.k. 32C/306/2018-367 zo dňa 28.11.2019, a to z dôvodu, že tento návrh bol podaný oneskorene.

5. Odvolací súd mal za to, že za tohto stavu, keď žalovaný svoj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie podal až po márnom uplynutí lehoty 15 dní od doručenia rozsudku, návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškania nebolo možné vyhovieť a súd prvej inštancie rozhodol správne, keď tento návrh zamietol. Lehota na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškania totiž žalovanému uplynula najneskôr dňa 06.03.2020 (15 dní od udelenia plnomocenstva) a predmetný návrh bol súdu prvej inštancie doručený až dňa 18.03.2020, pričom súd prvej inštancie uznesením zo dňa 28. mája 2020 pod č.k. 32C/306/2018-467, ktoré nadobudlo právoplatnosť, návrhu žalovaného na odpustenie zmeškania lehoty nevyhovel.

6. Pokiaľ žalovaný v odvolaní v spojitosti s napadnutým uznesením namietal aj správnosť uznesenia o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, ktoré s poukazom na možnosť analogickej aplikácie ust. § 389 ods. 2 C.s.p. taktiež žiada zrušiť, odvolací súd poukázal na to, že analogická aplikácia predmetného ustanovenia v danej veci nie je možná, a to už len vzhľadom na znenie predmetného ustanovenia, z ktorého celkom jednoznačne vyplýva, že jeho použitie je možné iba v prípade rozhodnutia vo veci samej, ktorým uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nepochybne nie je. Za tohto stavu, keď uznesenie o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty nadobudlo právoplatnosť, už následky márneho uplynutia lehoty nie je možné zvrátiť a z tohto dôvodu sú bez právneho významu aj výhrady žalovaného k vecnej správnosti či dostatočnému odôvodneniu uznesenia prvoinštančného súdu o zamietnutí návrhu na odpustenie zmeškania lehoty, nakoľko preskúmanie jeho správnosti už nie je možné. Z uvedeného dôvodu tiež žalovaný neopodstatnene v odvolaní poukazuje na dôvody, pre ktoré podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie až po uplynutí lehoty 15 dní od doručenia rozsudku a v tejto súvislosti argumentuje tým, že prekážku riadneho uplatnenia jeho práv predstavoval jeho aktuálny psychický stav, pre ktorý nebol objektívne schopný predmetný návrh podať včas.

7. Odvolací súd pre úplnosť uviedol, že v danej veci považuje za neudržateľnú a účelovú argumentáciu žalovaného, podľa ktorej nakoľko sám objektívne vzhľadom na svoj psychický stav nebol schopný podať včas návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, jeho právny zástupca v tejto súvislosti podal návrh na odpustenie zmeškania ihneď, ako to bolo objektívne možné, keďže plnomocenstvo mu síce žalovaný udelil už dňa 20.02.2020, no vzhľadom na množstvo úkonov, ktoré bol jeho právny zástupca nútený vykonať prioritne, nemožno v tomto smere posudzovať iba dátum udelenia plnomocenstva, ale treba zohľadniť aj ďalšie relevantné okolnosti, vrátane skutočnosti, že v danom čase bol jeho právny zástupca na dovolenke v Turecku. Z ustanovenia § 122 C.s.p. totiž celkom jednoznačne vyplýva, že návrh na odpustenie zmeškania lehoty musí byť podaný najneskôr do 15 dní po odpadnutí prekážky. Pokiaľ podľa tvrdenia žalovaného prekážku predstavoval jeho psychický stav, ktorý mu (podľa jeho tvrdenia) objektívne bránil osobne podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie včas, udelením plnomocenstva dňa 20.02.2020 nepochybne táto prekážka odpadla a za tohto stavu je pracovná vyťaženosť (hoci aj v iných veciach toho istého klienta) či čerpanie dovolenky advokáta žalovaného celkom bez významu, nakoľko uvedené skutočnosti sa týkajú advokáta a nie samotného žalovaného, vo vzťahu ku ktorému treba okamih odpadnutia prekážky posudzovať.

8. Pokiaľ žalovaný v odvolaní opätovne uvádzal výklad k otázke ospravedlniteľných dôvodov zmeškania konania a konštatuje, že pojednávanie konané dňa 28.11.2019, na ktorom bol rozsudok vyhlásený, zmeškal z ospravedlniteľných dôvodov, odvolací súd uviedol, že aj táto jeho argumentácia je z hľadiska správnosti napadnutého uznesenia, ktorým súd prvej inštancie návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol z dôvodu márneho uplynutia lehoty na podanie takéhoto návrhu, taktiež bez významu. Ani opodstatnenosť tejto argumentácie totiž nemôže žalovanému privodiť priaznivejšie rozhodnutie o podanom návrhu. Uvedené rovnako platí aj o argumentácii žalovaného v odvolaní týkajúcej sa pochybení jeho pôvodného právneho zástupcu, no tiež detailov psychického stavu žalovaného v relevantnom období (podľa lekárskeho nálezu MUDr. R. W.) a taktiež o námietke, že v konaní bol mimoriadne aktívny a prostredníctvom svojho predošlého právneho zástupcu uplatňoval a bránil svoje práva v maximálnej možnej miere. Z hľadiska posúdenia dodržania lehoty 15 dní na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie je totiž aj táto otázka irelevantná.

8.1. Napokon podľa odvolacieho súdu nedôvodne žalovaný v odvolaní poukazuje aj na to, že ako spotrebiteľ je v spore slabšou stranou, a preto mal súd brať do úvahy jeho nevýhodnejšie postavenie, bol povinný uplatňovať zvýšenú ohľaduplnosť, keďže nielenže nebol právne zastúpený, ale objektívne a preukázateľne nedokázal uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany z dôvodu duševnej poruchy a nízkeho inteligenčného kvocientu. Uvedené okolnosti totiž síce možno vziať do úvahy (v niektorých prípadoch je to aj povinnosťou súdu), avšak v danom prípade, kedy žalovaný zmeškal dokonca aj lehotu počítanú od odpadnutia prekážky, ktorá mu v riadnom uplatňovaní jeho procesných práv mala brániť, by neodôvodnené uprednostňovanie práva a oprávnených záujmov žalovaného odpustením zmeškania lehoty alebo zrušením rozsudku pre zmeškanie, hoci na to neboli splnené zákonom stanovené predpoklady, malo za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý

proces, čo je súd rovnako povinný zohľadniť. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, keď návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, a preto, keď žalovaný ani v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti ani právnu argumentáciu, ktorá by mohla správnosť záverov súdu prvej inštancie spochybniť, napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1,2 C.s.p. ako vecne správne potvrdil. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1, 2 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p., avšak žalobcovi, ktorý mal v odvolacom konaní úspech, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keď je nepochybné, že mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

9. Žalovaný podal proti predmetnému uzneseniu krajského súdu dovolanie. Osobitne poukázal na to, že Krajský súd v Bratislave mal rozhodovať zároveň aj o odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie avšak vo výrokovej časti uznesenia o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie chýba výrok odvolacieho súdu, akým spôsobom rozhodol aj o odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie. Žalovaný podal dovolanie proti napadnutému uzneseniu z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP nakoľko nesprávnym procesným postupom súdu znemožnil žalovanému, aby uskutočnil jemu procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Okrem toho odvolací súd nerozhodol o podanom odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie, čím taktiež došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd nerozhodol o podanom odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie, čím taktiež došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Okresný súd Malacky ako prvoinstančný súd vydal rozsudok pre zmeškanie v hrubom rozpore s ustanoveniami CSP, nakoľko v danom prípade išlo o spotrebiteľský spor, v ktorom rozsudok pre zmeškanie vôbec nemohol byť vydaný. Okresný súd Malacky vydal rozsudok pre zmeškanie v neprospech žalovaného aj napriek tomu, že mu to § 299 ods. 1 CSP výslovne zakazuje. V konaní sa prejednával spor o zaplatenie advokátskej odmeny medzi advokátom a klientom, ktorý je spotrebiteľom právnej služby vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, t. j. zo zmluvy o poskytnutí právnych služieb. V danom prípade išlo podľa dovolateľa o exces o úplné vybočenie zo zákona, pretože Okresný súd Malacky vydal rozhodnutie, ktoré vydať vôbec nemôže, pretože mu v tom bráni samotný CSP. Rozsudok pre zmeškanie je nutné považovať za rozhodnutie nulité, pretože zákon jeho vydanie neumožňuje a orgán, ktorý ho vydal nemá zákonom danú právomoc takéto rozhodnutie vydať.

11. Z ustanovení § 277 ods. 2 CSP a § 365 písm. b/ CSP vyplýva, že opravné prostriedky proti rozsudku pre zmeškanie sú dva a to a) návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a po b) odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, ktoré je prípustné v prípade, že neboli splnené podmienky na vydanie tohto rozsudku, pričom tento postup pojmovo predpokladá, že žalovaný rozporuje existenciu podmienok ustanovených v § 274 CSP. Žalovaný tak nenamietal existenciu ospravedlniteľného dôvodu pri splnení podmienok zákona ale nesplnenie zákonných podmienok vo forme absencie niektorého z predpokladov stanovených v zákone pre vydanie kontumačného rozsudku. Žalovaný podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie ako aj odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie dňa 18.03.2020. Okresný súd Malacky postupoval procesne správne, keď návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zamietol, avšak krajský súd pochybil, keď rozhodol len o odvolaní žalovaného proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, avšak odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie neprejednal a teda nerozhodol o ňom. Vyššie uvedeným pochybením odvolacieho súdu bolo porušené právo žalovaného na spravodlivý proces, ktorého súčasťou je aj právo na to, aby bola každá vec posúdená, prejednaná a aby o nej bolo rozhodnuté aspoň dvoma súdnymi inštanciami. V danom prípade bolo dvoma súdnymi inštanciami rozhodnuté len o návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie avšak už nie o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie.

12. Tým, že Krajský súd v Bratislave nerozhodol o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, ale odvolaciemu prieskumu podrobil len uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, žalovanému odoprel ústavne zaručené právo na to, aby boli zákonné podmienky na vydanie kontumačného rozsudku preskúmané aspoň dvoma súdnymi inštanciami a aby o správnosti, resp. zákonnosti takéhoto kontumačného rozsudku rozhodli aspoň dva súdne orgány. V dovolaní napadnutom uznesení o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie sa odvolací súd

z pohľadu správnosti, resp. zákonnosti vydaného rozsudku pre zmeškanie, teda jeho prípadného zrušenia z hľadiska nesplnenia zákonných podmienok na jeho vydanie v bode 11. len okrajovo vyjadruje k tomu, žeby nedôvodné uprednostňovanie práva a oprávnených záujmov žalovaného odpustením zmeškanie lehoty alebo zrušenia rozsudku pre zmeškanie, hoci na to neboli splnené zákonom stanovené predpoklady, malo za následok porušenie práva žalobcu na spravodlivý proces, čo je súd rovnako povinný zohľadniť.

13. Zvyšná časť dovolaním napadnutého uznesenia o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie preskúmava rozsudok pre zmeškanie, resp. uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie výlučne z hľadiska ospravedlniteľných dôvodov na strane žalovaného. Nikde v dovolaní v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu sa nenachádza argumentácia, resp. odôvodnenie, prečo sa odvolací súd stotožňuje s vydaným rozsudkom pre zmeškanie z hľadiska jeho správnosti, resp. zákonnosti. Za takejto situácie je podľa názoru dovolateľa bez významu, či žalovaný zmeškal pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, z ospravedlniteľného dôvodu alebo nie, prípadne či boli alebo neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku, ako sú uvedené v § 274 CSP, pretože súd ich v spotrebiteľskom spore, kde rozhoduje v neprospech spotrebiteľa (žalovaného), vôbec aplikovať nemôže. Dovolateľ je presvedčený, že uvedený postup súdu, ktorý popiera zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces tým, že hrubo zasahuje do právnej istoty a v rámci nej do legitímnych očakávaní žalovaného ako strany v konaní, nemožno zahojiť tým, že ten istý súd prvej inštancie a následne aj súd odvolací zamietne žalovaným podané prostriedky nápravy s poukazom na to, že ich neuplatnil včas. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR vo veci I. ÚS 185/04, z ktorého vyplýva povinnosť všeobecných súdov uprednostniť zákonnosť a spravodlivosť pred formalistickým výkladom a aplikáciou práva. Vo veľmi podobnom duchu sa vyjadril aj Ústavný súd SR IV. ÚS 1241/12. Takisto v tomto duchu poukázal aj na rozhodnutie NS SR 1 Cdo 48/2010. Dovolateľ je presvedčený, že procesný postup odvolacieho súdu, ktorý dovolaním napadnutom rozhodnutí uprednostnil formálnu a formalistickú aplikáciu práva a sankcionoval žalovaného za to, že zjavnú nezákonnosť rozsudku pre zmeškanie pre priamy rozpor s § 299 ods. 1 CSP namietol neskoro, t. j. po uplynutí 15 - dňovej lehoty na podanie návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a na podanie odvolania proti rozsudku pre zmeškanie namiesto toho, aby zvažil či z hľadiska ústavnokomformnej aplikácie práva nebude správne a spravodlivé napadnutý rozsudok pre zmeškanie zrušiť, keďže je nezákonný.

14. Dovolateľ je toho názoru, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje znaky prílišného formalizmu a potláča princíp všeobecnej a individuálnej spravodlivosti. Poukázal v tomto smere aj na uznesenie Ústavného súdu SR I. ÚS 192/2015, taktiež na III. ÚS 194/2012 a rozhodnutie Ústavného súdu ČR I. ÚS 1826/2011.

15. Podľa názoru dovolateľa by súdy mali samé na seba prevziať zodpovednosť za vydanie nezákonného rozhodnutia a takéto rozhodnutie bez ďalšieho zrušiť pretože sa jedná o rozhodnutie nulité, ktoré nemôže vyvolávať žiadne účinky. Dovolateľ vytyka odvolaciemu súdu, že pri posudzovaní toho, či je namieste zrušiť rozsudok pre zmeškanie, nepoužil rovnaký meter, keď dôvodil, žeby predstavovalo neodôvodnené uprednostňovanie práva a oprávnených záujmov žalovaného. Odvolací súd nijako nevysvetlil prečo mu neprekáža porušenie práva na spravodlivý proces vo vzťahu k žalovanému, do ktorého už súd prvej inštancie zasiahol a to tým, že vydal rozsudok pre zmeškanie, ktorý bol predmetom samotného prieskumu odvolacím súdom. Podľa názoru dovolateľa je potrebné vykonať test proporcionality medzi intenzitou zásahu do právnej istoty oboch strán sporu, ktorá nevyhnutne nastane tak v prípade zrušenia ako aj nezrušenia rozsudku pre zmeškanie. Ako prvé kritérium je podľa názoru dovolateľa potrebné porovnať dôvody na zrušenie a nezrušenie rozsudku pre zmeškanie.

16. Ako druhé kritérium je potrebné zohľadniť časový faktor vzniknutej nezákonnosti, t. j. identifikovať, kedy a ako nezákonnosť vznikla a následne odstrániť jej pôvod. Ako tretie kritérium je podľa názoru dovolateľa potrebné posúdiť, či niektorá zo strán konania môže definitívne prísť o možnosť uplatňovať a presadzovať svoje subjektívne a hmotnoprávne nároky, resp. brániť sa voči takýmto nárokom.

17. Z vyššie uvedených dôvodov a s prihliadnutím na všetky tri dovolateľom spracované kritéria testu proporcionality dovolateľ zastal názor, že zrušenie rozsudku pre zmeškanie predstavuje riešenie vzniknutého konfliktu práv oboch strán sporu, ktoré je objektívne šetrnejšie, odstraňuje samotný zdroj pôvodnej, primárnej nezákonnosti a zachováva žalobcovi možnosť naďalej uplatňovať a predsadzovať svoje subjektívne hmotnoprávne nároky, pričom nie je vylúčené, že v riadnom konaní môže byť znova úspešný. Porušením práva na spravodlivý proces je ak sa rozhodlo v zjavnom rozpore s právnou normou, ktorá je súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. Dovolateľ podal dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP pretože je presvedčený, že postupom krajského súdu a to konkrétne vydaním uznesenia o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ktorým odvolací súd nerozhodol o odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie a teda nezrušil rozsudok pre zmeškanie, ktorý je zjavne nezákonný pre rozpor s § 299 ods. 1 CSP, čím oba menované súdy porušili ústavný princíp legality štátnej moci, ktorý je vyjadrený v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozsudkom zmenil napadnuté uznesenie o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a to tak, že sám rozhodne o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie tým spôsobom, že dovolací súd rozsudok pre zmeškanie zruší. Pre prípad, žeby sa dovolací súd nestotožnil s návrhom dovolateľa navrhol, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 1 CSP v spojení s § 451 ods. 1 CSP uznesením zrušil napadnuté uznesenie o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie pre zmeškanie a eventuálne, aby dovolací súd podľa § 449 ods. 2 CSP v spojení s § 451 ods. 1 CSP uznesením zrušil buď aj priamo rozsudok pre zmeškanie alebo uznesenie o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

18. Žalobca sa písomne k dovolaniu vyjadril, pričom žiadal, aby dovolací súd ako neprípustné dovolanie odmietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

19. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP.

20. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

21. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

23. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Uvedené rozhodnutie podlieha preskúmaniu podľa § 420 CSP, pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí (obdobne aj podľa rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Obdo/126/2019, 4Cdo/132/2020, 9Cdo/187/2020).

24. Podľa dovolateľa je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a to tým, že podľa názoru dovolateľa v napadnutom uznesení chýba výrok odvolacieho súdu vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie.

24.1. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR.

25. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne došlo.

26. Podstatnú časť dovolacej argumentácie žalovaného, ktorou dôvodí zásah do svojho práva na spravodlivý proces venuje tomu, že podľa jeho presvedčenia tým, že došlo k vydaniu uznesenia o potvrdení uznesenia o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie (napadnuté uznesenie krajského súdu) a tým, že odvolací súd zároveň nerozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, týmto postupom malo dôjsť k porušeniu práva na jeho spravodlivý proces.

27. Z obsahu súdneho spisu dovolací súd zistil, že Krajský súd v Bratislave uznesením pod č. k. 8Co/144/2020-522 zo dňa 30. apríla 2021 potvrdil uznesenie Okresného súdu Malacky zo dňa 26. augusta 2020 č. k. 32C/306/2018-492, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie č. k. 32C/306/2018-367 zo dňa 28.11.2019 (napadnuté rozhodnutie v tejto veci).

28. Zároveň dovolací súd zistil, že rozsudkom pre zmeškanie žalovaného zo dňa 28.11.2019, č. k. 32C/306/2018-367, súd prvej inštancie v celom rozsahu vyhovel podanej žalobe, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9.280,- eur s príslušenstvom a žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Na rozsudku je vyznačená doložka právoplatnosti a to dňa 11.12.2019. Nie je sporné, že v predmetnom prípade súd rozhodol rozsudkom o žalobe podľa § 274 CSP - rozsudkom pre zmeškanie. Ďalej z obsahu spisu bolo zistené, že žalovaný podaním zo dňa 18.03.2020 podal návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie vydaného Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 32C/306/2018, odôvodnenie odvolania voči rozsudku pre zmeškanie uvádzal v bode III. podania. Žalovaný zároveň podaním zo dňa 18.03.2020 navrhol odpustiť zmeškanie lehoty - vo vzťahu k podaniu návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie a aj vo vzťahu k odvolaniu voči rozsudku pre zmeškanie.

29. Okresný súd Malacky uznesením pod č. k. 32C/306/2018-467 návrh žalovaného na odpustenia zmeškania lehoty zamietol. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 29.05.2020. Okresný súd Malacky uznesením pod č. k. 32C/306/2018-492 zo dňa 26. augusta 2020 návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie zo dňa 28.11.2019 zamietol. Proti predmetnému uzneseniu bolo zo strany žalovaného podané odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave rozhodol uznesením pod č. k. 8Co/144/2020-522 zo dňa 30. apríla 2021 a to tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Predmetné uznesenie žalovaný ako dovolateľ napadol dovolaním v ktorom namietal zmätočnosť konania v tom, že odvolací súd v podstate nerozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie.

30. Po preskúmaní predmetnej veci dovolací súd konštatuje, že uvádzané skutočnosti dovolateľom nemôžu spôsobiť vadu uvádzanú v § 420 písm. f/ CSP, keďže bolo preukázané, že doposiaľ o odvolaní

žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie zo strany odvolacieho súdu rozhodnuté nebolo. Zo žiadneho ustanovenia CSP nevyplyva, žeby odvolací súd mal v jednom rozhodnutí zároveň rozhodnúť aj o odvolaní žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie. Aj keď je možné konštatovať, že v danom prípade zo strany krajského súdu došlo k pochybeniu, keď tento zároveň nerozhodol o odvolaní proti rozsudku pre zmeškanie, ktoré odvolanie z obsahu spisu vyplývalo. Z predkladacej správy okresného súdu z č. I. 521 bolo zistené, že tento predložil krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní len odvolanie žalovaného čo do uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Podľa názoru súdu, tu došlo k chybnému postupu, keď súd prvej inštancie v predkladacej správe nepredložil (neuviedol) odvolaciemu súdu na rozhodnutie aj odvolanie žalovaného čo do rozsudku pre zmeškanie. Takýto postup alebo takáto vada podľa názoru dovolacieho súdu nie je zároveň vadou, ktorá by v zmysle § 420 písm. f/ CSP mala za následok porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces a teda zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Dovolací súd v tejto súvislosti precizuje, že tie dôvody, ktoré uvádza žalovaný v dovolaní, nemajú žiaden súvis s napadnutým rozhodnutím, pretože toto rozhodnutie od toho pochybenia nijakým spôsobom nezáviselo, a dovolanie nie je ani spôsobilé ho napraviť. Ostatnými námietkami dovolateľa, ktoré spochybňujú podmienky vydania rozsudku pre zmeškanie sa dovolací súd nebude zaoberať, nakoľko tieto ešte neboli predmetom odvolacieho konania podľa § 356 písm. b/ CSP.

31. Dovolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie po rozhodnutí o dovolaní v tejto veci, predloží odvolanie žalovaného proti rozsudku pre zmeškanie na rozhodnutie odvolaciemu súdu, ktorý o odvolaní rozhodne. Z tohto dôvodu dovolací súd odmietol dovolanie žalovaného postupom podľa § 447 písm. c/ CSP.

32. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP a vyslovil, že žalobcovi sa priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

33. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.